

Koostatud juhend on mõeldud lisamaterjalina kasutamiseks „Andmeanalüüsi“ kursuse kuulajatele. Näidiste ning õpetuste loomisel on kasutatud uuringu „Mina, Maailm ja Meedia 2008“ andmeid. Kõik näited põhinevad statistikapaketi SPSS versioonil 18.0. Juhendi koostas K.Osula.

1. Mõisted

1.1. Keskmist taset kirjeldavad arvnäitajad.

Mood – tunnuse enamlevinud väärtus (väärtus, mida esineb kõige sagedamini)

Mediaan – variatsioonirea keskel paiknev väärtus, mis jagab vaatlustulemused kahte ossa, pooled on mediaanist suuremad ja pooled väiksemad.

Aritmeetiline keskmine (keskväärtus) kirjeldab jaotuse keskmist taset. Moonutatud pilti keskmisest tasemest näitab siis kui jaotusel esinevad erandlikud väärtused. Sel juhul tuleks koos keskväärtusega keskmise taseme kirjeldamiseks kasutada ka mediaani.

1.2. Andmete paiknemist kirjeldavad arvnäitajad.

Kvartiilid - jagavad vaatlustulemused nelja võrdsesse ossa.

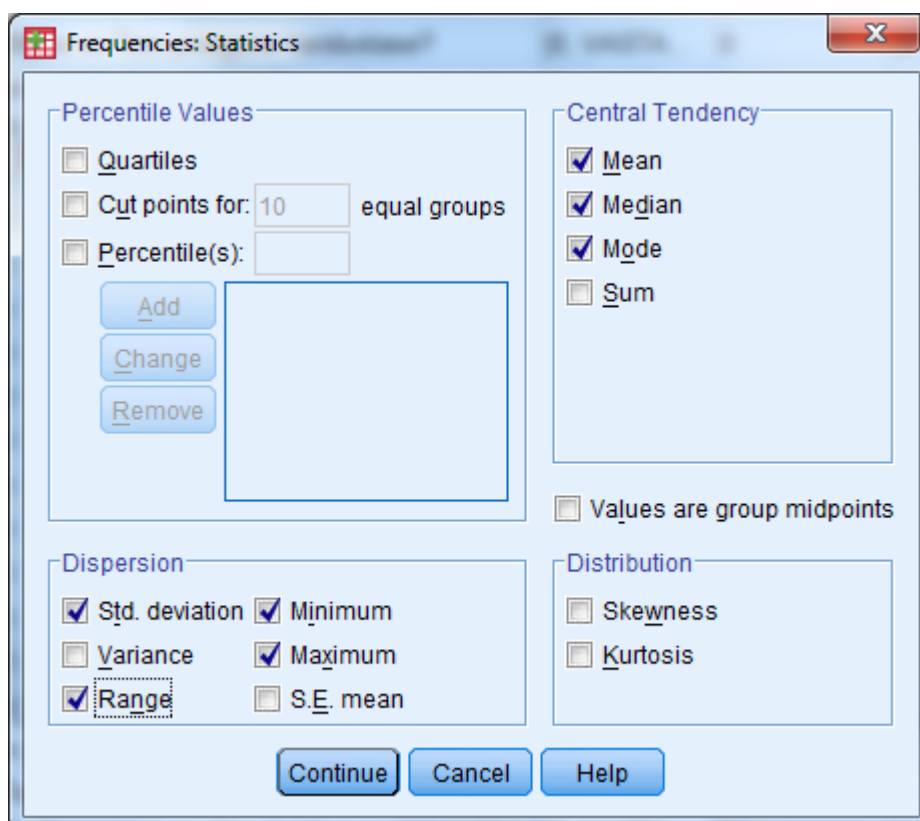
Standardhälve – hajuvuse näitaja, mis arvestab kõiki vaatlustulemusi ning näitab kui palju üksikud tulemused erinevad keskmisest. Mida suurem on hajuvus, seda rohkem nad erinevad ning seda suurem on standardhälve. Kui kõik vaatlustulemused on ühesugused (Nt. kõik tudengid said kontrolltööl 15 palli), siis hajuvust ei ole ja standardhälve on 0. (standardhälve ei ületa tavaliselt poolt jaotuse ulatusest)

2. Kirjeldavate arvnäitajate arvutamine programmis SPSS

Arvutame tunnuse **koolikäidud aastate arv** kohta kirjeldavad arvnäitajad.

Vali *Analyze/Descriptive Statistics/Frequencies...*

Vii tunnus **koolikäidud aastate arv** *Variable(s)* väljale ning klpsa nupul *Statistics* ja vali soovitud statistikud:

Mean – keskväärtus

Median – mediaan

Mode – mood

Minimum – minimaalne väärtus

Maximum – maksimaalne väärtus

Std.deviation – standardhälve

Range – ulatus

Tulemuseks kuvatakse järgmine tabel:

Statistics

Koolis. Mitu aastat olete kooliharidust saanud, koolides õppinud?

N	Valid	1497
	Missing	6
Mean		12,83
Median		12,00
Mode		11
Std. Deviation		3,122
Range		29
Minimum		2
Maximum		31